

Balatonfüred Város Önkormányzata Képviselő-testületének
18/2006. (V. 26.) számú rendelete
a helyi jelentőségi faegyedek/facsoportok, fával borított területek
védelméről

Balatonfüred Város Önkormányzat Képviselő-testülete (a továbbiakban: Képviselő-testület) a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (továbbiakban Tvt.) 24. §. (1) bekezdés b.) pontjában kapott felhatalmazás alapján a város területén lévő fák/facsoportok, fával borított területek védelme és bemutatása érdekében az alábbi rendeletet alkotja.

1. §

A rendelet célja

A rendelet célja Balatonfüred város közigazgatási területén a meglévő természetvédelmi, tájképi, botanikai, kultúrtörténeti, esztétikai jelentőségű, ritka, illetve veszélyeztetett egyedek, életközösségek és területek, növénytelepítések megerősített megőrzése, megtartása, bemutatása, ugyanakkor a fennálló veszélyeztetettségének csökkentése, megszüntetése.

2. §

A rendelet hatálya

A rendelet hatálya kiterjed e rendelet 1. és 2. sz. mellékletében felsorolt természeti emlékekre, természetvédelmi területekre, a megjelölt helyrajzi számú ingatlanokra, valamint ezek tulajdonosaira, kezelőire, használóira.

3. §

Védetté nyilvánítás

A Képviselő-testület e rendelet

- 1. sz. mellékletében felsorolt növényeket védett természeti emlékké nyilvánítja,
- 2. sz. mellékletében felsorolt területeket védett természetvédelmi területté nyilvánítja.

4. §

A védettség tényének bejegyzése az ingatlan-nyilvántartásba

- (1) A védelem biztosítása érdekében természeti emlékek esetén az ingatlan-nyilvántartásba a következő bejegyzés kerül bevezetésre:
„Az ingatlanon természeti emlék (faj neve, darabszáma) található.”
- (2) Természetvédelmi területek esetén az ingatlan-nyilvántartásba a védettség ténye kerül bejegyzésre.

5. §

A természeti emlékek és természetvédelmi területek megjelölése

- (1) A természeti emlékeket az 5. sz melléklet szerinti egyedi táblával jelöli meg.
- (2) A természetvédelmi területek főbb megközelítési útvonalai mellé kócsag emblémával és a „Helyi jelentőségű védett terület” felírással ellátott táblát kell kihelyezni.

6. §

Tilalmak, korlátozások

A természeti emlékek és természetvédelmi területek védelme, megóvása érdekében:

- tilos a természeti emlékek és természetvédelmi területek állapotát (állagát) és jellegét a természetvédelmi célokkal ellentétesen megváltoztatni,
- a védett faegyed(ek) környezetében (20 m-en belül) és a védett fás területeken fakivágást csak a természetvédelmi hatóság hozzájárulásával lehet végezni,
- a védett faegyed(ek) mindennemű rongálása tilos,
- védett fá(k)ról termés vagy más növényi rész begyűjtése csak engedéllyel történhet,
- tilos a védett fák 30 m-es körzetében gyökérherbicidek gyomirtószer használata,
- a védett fák lombkorona vetületén belül új építmény, vagy föld feletti, föld alatti, új vonalas létesítmény építése csak a helyi természetvédelmi hatóság engedélyével lehetséges.

7. §

Jelen rendeletben nem szabályozott kérdésekben a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. Törvény vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

8.§

(1) A természeti emlékek és természetvédelmi területek kezelési terveit a rendelet 3. sz. és 4. sz. mellékletei tartalmazzák.

(2) A 3. sz. mellékletben felsorolt F1, F7, F10, F13, F14 jelű magánterületeken lévő természeti emlékek egyszeri tisztítását, a régi sebhelyek szakzerű kezelését az önkormányzat a rendelet hatályba lépésétől számított fél éven belül szakcéggel elvégezteti.

(3) Az esetleges vihar-, zúzmara-, hó-, növényegészségügyi károkat a Polgármesteri Hivatalban be kell jelenteni és a szükséges kezelést szakemberrel el kell végeztetni.

9. §

A jogszabályban megállapított – az önkormányzatot terhelő kötelezettségek költségét az éves költségvetésben kell biztosítani.

10. §¹²

(4) Aki a védett fát, facsoportot engedély nélkül kivágja, vagy megsemmisíti, köteles az eszmei értéket is megtéríteni.

11. §

A rendelet 2006. június 01-én lép hatályba.

³12.§

E rendelet a belső piaci szolgáltatásokról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2006/123/EK irányelvének figyelembevételével készült és azzal összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.

Balatonfüred, 2006. május 25.

dr. Bóka István

polgármester

A rendelet kihirdetve:

Balatonfüred, 2006. május 26.

dr. Tárnoki Richárd

jegyző

¹ Módosította a 15/2012. (III.5.) rendelet 1. §-a, hatályba lép 2012. április 15. napján.

² Módosította a 56/2012.(XII.18.) rendelet 5.§-a. Hatályba lép 2012. december 18.-án

³ Módosította a 8/2009.(IV.1.) rendelet 19.§-a, hatályba lép 2009. április 1. napján.

dr. Tárnoki Richárd

jegyző

Egységes szerkezetbe foglalva: 2013. február 14.

1.sz.Melléklet⁴

Helyi jelentőségű természeti emlékek					
Fák, facsoportok					
Jel	Megnevezés	Mennyiség	Cím	hrsz	A védetté nyilvánítás célja
F1	Molyhos tölgy csoport	14 db fa	Garay u. 35.	914	Az idős, nagyméretű, jelentős esztétikai értéket képviselő tölgyfák, a Balatonfelvidék egykori növényzete élő tanúinak, tanúfáinak védelme, megőrzése, bemutatása a nyilvánosság számára.
F2	Molyhos és olasz tölgyek	2 db fa	Zákonyi u.	849/4	Az idős, nagyméretű, jelentős esztétikai értéket képviselő tölgyfák, a Balatonfelvidék egykori növényzete élő tanúinak, tanúfáinak védelme, megőrzése, bemutatása a nyilvánosság számára.
F3	Keleti tuja	1 db fa	Társasház u. 1/C.	245	A figyelemreméltó magasságú és törzsvastagságú, a fajra nem jellemző, elágazásmentes törzsű keleti tuja megóvása, veszélyeztetettségének megszüntetése, bemutatása a nyilvánosság számára
F4	Feketefenyő csoport	10 db fa	Táncsics M. u. 14.	260	A különleges elágazódású, botanikai és esztétikai értéket képviselő fák védelme.
F5	Molyhos tölgy	1 db fa	Mikes K. u .8.	300	Az idős, nagyméretű, jelentős esztétikai értéket képviselő tölgyfa, a Balatonfelvidék egykori növényzete élő tanúfájának védelme, megőrzése, bemutatása a nyilvánosság számára.
F6	Ezüst hárs	1 db fa	Mikes K. u. 9.	309/1	Az idős korával jelentős botanikai és esztétikai értéket képviselő hársfa hosszútávú védelme
F7	Császárfa	1 db fa	Felső köz 1.	1527/1	Az idős korával jelentős botanikai és esztétikai értéket képviselő császárfa védelme.

⁴ Módosította a 32/2007. (X.19.) rendelet 5. § (3) bekezdése, 2007. november 1-jén lép hatályba.

F8	Molyhos tölgy	1 db fa	Óvoda u.-Huszka u. torkolata	2077	Az idős, nagyméretű, jelentős esztétikai értéket képviselő tölgyfa, a Balaton-felvidék egykori növényzete élő tanúfájának védelme, megőrzése, bemutatása a nyilvánosság számára.
Jel	Megnevezés	Mennyiség	Cím	hrsz	A védetté nyilvánítás célja
F9	Molyhos tölgy	1 db fa	Krúdy Gy. sor 12. Cserfa u - Berkenye u. - Krúdy sor sarok	2229	Az idős, nagyméretű, jelentős esztétikai értéket képviselő tölgyfa, a Balaton-felvidék egykori növényzete élő tanúfájának védelme, megőrzése, bemutatása a nyilvánosság számára.
F10	Molyhos tölgy	1 db fa	Tölgyfa u.	4758/1	Az idős, nagyméretű, jelentős esztétikai értéket képviselő tölgyfa, a Balaton-felvidék egykori növényzete élő tanúfájának védelme, megőrzése, bemutatása a nyilvánosság számára.
F11	Molyhos tölgy	1 db fa	Tölgyfa csárda udvarán	4756	Az idős, nagyméretű, jelentős esztétikai értéket képviselő tölgyfa, a Balaton-felvidék egykori növényzete élő tanúfájának védelme, megőrzése, bemutatása a nyilvánosság számára.
F12	Mezei szil	1 db fa	Piros iskola udvarán	2315	A jelentős méretű agrártörténeti értéket képviselő mezei szilfa védelme, megőrzése, bemutatása a nyilvánosság számára.
F13	Keskenylevelű ezüstfa	1 db fa	Arácsi u. 17.	2663	Az idős jelentős törzskörméretű, botanikai értéket képviselő ezüstfa védelme, veszélyeztetettségének megszüntetése, bemutatása a nyilvánosság számára.
F14	Császárfafa	1 db fa	Honvéd u. 1. Jókai múzeum kertje	130	Az idős nagyméretű, kultúrtörténeti értéket képviselő császárfafa megőrzése, bemutatása a nyilvánosság számára.
F15	Törökmogyoró	1 db fa	Écsy L. u. 1.	98	Az idős, jelentős méretű, botanikai és esztétikai értéket képviselő törökmogyoró fa védelme, bemutatása a nyilvánosság számára.
F16	Mamutfenyő fasor	13 db fa	Kovászna park	2310/2	A jelentős esztétikai értéket képviselő fasor védelme.

1.sz. melléklet

A helyi jelentőségű faegyedek/facsoportok, fával borított területek védelméről szóló 18/2006. (V.26.) önkormányzati rendelet 2. sz. mellékletének kiegészítése

Helyi jelentőségű természetvédelmi területek

Fás területek, parkok

Jele	Megnevezés	Cím	hrsz	területe (m²)	A védetté nyilvánítás célja
T10	Kiserdő közpark		218/3	93592	A közpark természetvédelmi, tájképi, botanikai, kultúrtörténeti, esztétikai jelentőségű területének, a növénytelepítéseknek megerősített megőrzése, megtartása, bemutatása, ugyanakkor a fennálló veszélyeztetettségének csökkentése, megszüntetése.

2.sz.Melléklet⁵

Helyi jelentőségű természetvédelmi területek					
Fás területek, parkok					
Jele	Megnevezés	Cím	hrsz	területe (m2)	A védetté nyilvánítás célja
T1	Club Imola parkja	Petőfi S. u.12.	650	16999	A parkban található esztétikai és botanikai jelentőségű fák védelme, megőrzése.
T2	Lipták ház kertje	Petőfi S. u. 28.	634/1	1856	A kertben található esztétikai és kultúrtörténeti jelentőségű fák védelme.
T3	Kelén szálló parkja	Petőfi S. u. 30.	633/1	18659	A parkban található esztétikai és botanikai jelentőségű fák védelme, megőrzése.
T4	Ferencsik J. Zeneiskola parkja	Ady E. u. 13.	1142/1	3060	A kultúrtörténeti jelentőségű park fáinak megőrzése, védelme.
T5	Széchenyi F. Kertészeti Szakképző Iskola	Hősök tere 1.	3311/1	23990	A parkban található esztétikai és botanikai jelentőségű fák védelme, megőrzése.
T6	Hősök tere	Hősök tere	3300, 3302	3056 222	A parkban található esztétikai és botanikai jelentőségű fák védelme, a lakosság pihenését, kikapcsolódását szolgáló helyszín megőrzése, biztosítása.
T7	Tagore sétány-Széchenyi park-Gyógy tér		333/3, 376/2, 377	19628 28613 18968	A sétány és park területén található jelentős kultúrtörténeti, esztétikai és botanikai értéket képviselő növényzet védelme, a lakosság pihenését, kikapcsolódását szolgáló helyszín megőrzése, biztosítása.
T8	Terasz étterem parkja	Zákonyi u.	94	14235	A parkban található esztétikai és botanikai jelentőségű fák védelme.
T9	Brázay villa parkja	Mikes K. u. 21.	502/2	36996	A park, jelentős esztétikai, kultúrtörténeti, botanikai értéket képviselő fáinak védelme, megőrzése, veszélyeztetettségének megszüntetése.

⁵ Módosította a 32/2007. (X.19.) rendelet 5. § (3) bekezdése, 2007. november 1-jén lép hatályba.

2. sz. melléklet

A helyi jelentőségű faegyedek/facsoportok, fával borított területek védelméről szóló 18/2006. (V.26.) önkormányzati rendelet 4. sz. mellékletének kiegészítése

A természetvédelmi területekre vonatkozó egyedi kezelési előírások:

T10 Kiserdő közpark természetvédelmi terület

A terület rövid jellemzése:

A zöldfelületet alkotó állomány két fő részre különül el. Mindkét részlet parképítés során jött létre.

Az 1790-es években a tölgy liget, melyben koros egyedek példányai alkotják, határozzák meg a park jellegét.

A történetiséget jelző másik rész az 1870-es években telepített fenyves liget feketefenyő telepítése.

Az erdő véghasználati kort túlélő vágásérettségi határt jelző jellemző állománya mind lombban, mind fenyőben nem alkot önszabályozó ökoszisztémát, hanem a zöldfelület-gazdálkodás fenntartási technológiájában elsősorban aljnövényzete szabályozott.

1978-ban kezdődött állományfelújítási munkák során a Petőfi Sándor utcával határos részeken. kislevelű hárs, gyertyán és tiszafa fafajták lettek telepítve. A járda melletti rézsüt talajtakarók, félmagas cserjék borítják.

1996-97-ben folytatódott a rekonstrukció elsősorban a tölgyligetet övező állományban az alászorult, deformált ujjulatok ritkításával, a második koronaszintet alkotó gyertyánok, mezei juharok, kislevelű hársak megtartásával, cserjefoltok meghagyásával.

A terület és földhasználat

- A meglévő infrastruktúra és közműhálózat karbantartása során az eredeti állapotot minden esetben helyre kell állítani.

- A közösségi rendezvények során különösen gondoskodni kell a növényzet megóvásáról, védelméről.

A park kezelése, fenntartása

- A zöldfelület állománykezelésében és felújításában – rekonstrukciós tevékenység – a termőhelyi adottságoknak megfelelő, elsősorban tájhonos fa és cserjefajok alkalmazása szükséges úgy, hogy a park történetiségére utaló kettőssége, azaz a TÖLGY LIGET és FENYVES LIGET mindenkor fennmaradjon.

- A zöldfelület gondozásakor a természetes állapotokat megőrző intenzív fenntartásról kell gondoskodni.

3. Melléklet.

A helyi jelentőségű természeti emlékek kezelési és fenntartási terve.

Általános kezelési előírások:

A védett fák, facsoportok kezelése során nyesés csak a száradék eltávolítása, illetve balesetveszély elhárítása esetén végezhető.

Az esetleges vihar-, zúzmara-, hó-, növényegészségügyi károk szakszerű kezelését el kell végezni.

Jel:	Megnevezés	Egyedi kezelési előírás
F1	Molyhos tölgy csoport a Garay J. u. 35. sz. alatti ingatlanon	Régi sebhelyek szakszerű kezelését el kell végezni..
F2	Molyhos és Olasz tölgyek a Zákonyi utcai Haláskert étterem mellett.	A fák közelében lévő cserjék, sarjfa kivágását el kell végezni. A molyhos tölgy alatti akácsarjakat évente többször vissza kell vágni. A terület kaszálását rendszeresen el kell végezni.
F3	Keleti tuja a Társasház u. 1/C ingatlanon	A fa törzsének további felnyesése tilos
F4	Feketefenyő csoport a Táncsics M. u. 14. sz. alatti ingatlanon	A védelmen kívül különös kezelést nem igényel.
F5	Molyhos tölgy a Mikes K. u. 8. sz. alatti ingatlanon	A védelmen kívül különös kezelést nem igényel.
F6	Ezüst hárs a Mikes K. u. 9. sz. alatti ingatlanon	A védelmen kívül különös kezelést nem igényel.
F7	Császárfa a Felső köz 1. sz. alatti ingatlanon	Régi sebhelyek szakszerű kezelését el kell végezni
F8	Molyhos tölgy az Óvoda u. Huszka J. u. torkolatában	A védelmen kívül különös kezelést nem igényel.
F9	Molyhos tölgy a Krúdy sor 12 sz. alatti ingatlanon	A tölgyfa lombkoronájának vetülete alatti terület folyamatos rendben tartásáról gondoskodni kell.
F10	Molyhos tölgy a Tölgyfa utcában	Száraz csúcsok, ágvégek levágása
F11	Molyhos tölgy a Tölgyfa csárda udvarán	A védelmen kívül különös kezelést nem igényel.
F12	Mezei szil az Arácsi u. 2. alatti „piros iskola” udvarán	Régi sebhelyek szakszerű kezelését el kell végezni
F13	Keskeny levelű ezüstfa az Arácsi u. 17. sz. alatti ingatlanon.	Egyszeri alapos tisztítást, a száradó lerepedt ágak eltávolítását, az egész törzsre kiterjedő szakszerű sebkezelést el kell végezni.
F14	Császárfa a Honvéd u. 1. sz. alatti Jókai Múzeum kertjében.	A fa egyszeri alapos tisztítását, szakszerű sebkezeléssel, el kell végezni.
F15	Törökmogyoró fa az Écsy L. u. 1. sz. alatti ingatlanon	A védelmen kívül különös kezelést nem igényel.
F16	Mamutfenyő fasor a Kovászna parkban	A fasor sérült példányainak cseréjét, a hiányzó példányok pótlását mielőbb el kell végezni.

4. Melléklet.

A helyi jelentőségű természetvédelmi területek kezelési és fenntartási terve.

Általános kezelési előírások:

Ahol a jelen kezelési és fenntartási terv külön kezelést nem ír elő, a rendes gazdálkodás követelményeinek megfelelő kezelést kell biztosítani.

A védett területek kezelése során gondoskodni kell az elszáradt faegyedek pótlásáról, a fák szakszerű nyeséséről. A pótlás azonos, vagy tájidegen faj pusztulása esetén a terület jellegének megfelelő fajjal, fajtával történhet. Nyesés csak a száradék eltávolítása, illetve balesetveszély elhárítása esetén végezhető.

Közparkok, fasorok kezelése, fenntartása során a közparkok, fasorok gondozására kötött vállalkozói szerződésben rögzített munkaműveleteket kell elvégezni.

A természetvédelmi területekre vonatkozó egyedi kezelési előírások:

T1 Club Imola parkja természetvédelmi terület

A terület rövid jellemzése:

A szálloda épületet és kiszolgáló egyéb építményeit gondozott, szépen karbantartott, utakkal feltárt nagy kiterjedésű park veszi körül. A nyírt gyeper, évelő és egynyári virágok mellett a park értékét a fás növényzet adja. A 100-120 db, jobbra idős, méretes feketefenyő főleg a kert keleti felében van. A legidősebb példányok 100-120 évesek, 50-60 cm-es átmérővel. Sok a 30-40 éves vadgesztenye, fasorban és szétszórva is található belőlük a kert minden részén. A parkban több, méretes kislevelű hárs (átmérő: 40-50 cm) van középkorú korai juharok és hegyi juharok társaságában. Az örökzöldeket az utóbbi 10-20 évben telepítették.

A terület és földhasználat

- A meglévő infrastruktúra és közműhálózat karbantartása során az eredeti állapotot minden esetben helyre kell állítani.

A park kezelése, fenntartása

- A faápolás során megengedett a korona-alakítás, a sérült és beteg koronarészek eltávolítása, a tősarjak eltávolítása, az üregek gondozása, az esetlegesen megtelepedő fagyöngy folyamatos eltávolítása.
- A gesztenyefák aknázómoly elleni védelméről gondoskodni kell
- A gyepfelületeket, évelő és egynyári virággyászokat folyamatosan gondozni kell

T2 Lipták Ház (Fordító ház) kertje természetvédelmi terület

A terület rövid jellemzése

A kert, az épület és az irodalmi múlt együtt adja az értékét ennek a teleknek. A szépen felújított kb. 120 éves épületben a múlt század 50-es éveitől pezsgő irodalmi élet alakult ki. A vendégszerető Lipták Gábornál a kor majd minden jeles költője – írója, képzőművésze megfordult. A kert legnagyobb fája az épület lépcsős bejáratánál álló ezüsthárs (kerülete 179 cm, magassága: 22 m). Kora alig lehet fiatalabb a háznál, így 110 év körüli. További méretes fa a három db vasfa, 1 korai juhar, és 6 db vadgesztenye fa. Említést érdemel a tőben sok ágra bomló tiszafa, melynek koronaátmérője 10 m. A déli

oldal kerítése mellett 7 db nagyméretű, 50 év körüli bollenyár van, melyek közül a legnagyobb törzskerülete 222 cm, és 24 m magas

A terület és földhasználat:

- A meglévő infrastruktúra és közműhálózat karbantartása során az eredeti állapotot minden esetben helyre kell állítani.

A park kezelése, fenntartása

- A kiöregedett, balesetveszélyes nyárfákat, más a terület jellegének megfelelő fafajokkal kell lecserélni.

- A faápolás során megengedett a korona-alakítás, a sérült és beteg koronarészek eltávolítása, a tősarjak eltávolítása, az üregek gondozása, az esetlegesen megtelepedő fagyöngy folyamatos eltávolítása.

- A gesztenyefák aknázómoly elleni védelméről gondoskodni kell

- A gyepfelületeket, évelő és egynyári virágágyásokat folyamatosan gondozni kell.

T3. Kelén Szálló parkja természetvédelmi terület

A terület rövid jellemzése

A szállodát körülvevő parkban 20-30 db 80 év körüli feketefenyő található. A legnagyobb példány kerülete 214 cm és 16 méter magas, ennek kora 100-120 év lehet. A parkban a nagylevelű hársakból álló szép fasor és több középkorú hegyi juhar társaságában van egy feltűnően vastag (átmérő: 60 cm), 15 méter magas hegyi juhar is.

Terület és földhasználat

A meglévő infrastruktúra és közműhálózat karbantartása során az eredeti állapotot minden esetben helyre kell állítani.

A park kezelése, fenntartása

A faápolás során megengedett a korona-alakítás, a sérült és beteg koronarészek eltávolítása, a tősarjak eltávolítása, az üregek gondozása, az esetlegesen megtelepedő fagyöngy folyamatos eltávolítása.

A gyepfelületek évelő és egynyári virágágyásokat folyamatosan gondozni kell.

T4. Ferencsik János Zeneiskola parkja természetvédelmi terület

A terület rövid jellemzése

Pálóczi Horváth Ádám, a költő és geodéta 1785-ben építtette a házat és benne lakott 1797-ig. Az építészeti és kultúrtörténetileg is jelentős ház déli homlokzata előtt kisebb méretű park van, amelyben 9 db méretes feketefenyő (a legvastagabb törzskerülete 162 cm), 8 db vadgesztenye (a legvastagabb törzskerülete: 232 cm, 18 méter magas), és 2 db méretes magas kőris, melyek 220 cm és 218 cm törzskerületűek (sajnos csúcsháradtak.) Az idősebb fák kora 80 év körüli. Található továbbá néhány darab középkorú korai juhar, 2 db csörgőfa és az épület északi homlokzata előtt még két db feketefenyő. A fák alja ritkán nyírt gyep, cserje alig van, virág nincs.

Terület és földhasználat

- A meglévő infrastruktúra és közműhálózat karbantartása során az eredeti állapotot minden esetben helyre kell állítani.

A park kezelése, fenntartása

- A faápolás során megengedett a korona-alakítás, a sérült és beteg koronarészek eltávolítása, a tősarjak eltávolítása, az üregek gondozása, az esetlegesen megtelepedő fagyöngy folyamatos eltávolítása.

- A gesztenyefák aknázómoly elleni védelméről gondoskodni kell

- A gyepfelület rendszeres nyírásáról, a tavaszi és őszi lombszedésről gondoskodni kell.

T5. Széchényi Ferenc Kertészeti Szakképző Iskola parkja természetvédelmi terület

A terület rövid jellemzése

A park idős, nagyméretű fái az iskola épületétől délre elterülő parkrészben található. Az utcai kerítések mellett 5 db nagyméretű eperfa, melyből a legvastagabb törzskörmérete 245 cm, és 8 m magas. Az egyik a kerítésen kívül van már. 8 db vastag feketefenyő is látható itt (törzskörméret 187 cm, 12 m magas), további 16 db oldalt található. A 8 db vadgesztenye közül a legvastagabb 241 cm kerületű, míg a legvastagabb nagylevelű hárs kerülete 185 cm. Említést érdemel a 2 narancseper, melyek kerülete 220 cm és 190 cm. A délkeleti oldalon több fiatal és középkorú ezüsthárs, jegenyefenyő, szomorú japánakác, páfrányfenyő és nyír található. A park leghatalmasabb fája a 2 japánakác, melyek közül a nagyobb 20 m magas és 300 cm kerületű, a kisebb 14 m magas és 273 cm kerületű. Található még a parkban korai juhar, csörgőfa, az iskola épülettől északra elterülő részen vadgesztenye, néhány örökzöld (tuja, oregonciprus), dió, mirobolán szilva, 5 db ezüsthárs, nagylevelű hárs, törökmogyoró, platán, hegyi juhar. Ezek mérete azonban még nem számottevő. A park szépen gondozott, burkolt utakkal ellátott, szobrok, emlékfák találhatóak benne.

Terület és földhasználat

A meglévő infrastruktúra és közműhálózat karbantartása során az eredeti állapotot minden esetben helyre kell állítani.

A park kezelése, fenntartása

- A faápolás során megengedett a korona-alakítás, a sérült és beteg koronarészek eltávolítása, a tősarjak eltávolítása, az üregek gondozása, az esetlegesen megtelepedő fagyöngy folyamatos eltávolítása.
- A gesztenyefák aknázómoly elleni védelméről gondoskodni kell
- A gyepfelületek évelő és egynyári virágágysokat folyamatosan gondozni kell.

T6. Hősök tere természetvédelmi terület

A terület rövid jellemzése

A 2003/04-ben szépen kiépített parkban több, nagyméretű fa érdemel említést. Az északi felén 5 db japánakác található, a legvastagabb 245 cm kerületű. Ugyanitt nagylevelű hárs, ezüsthárs, mezei juhar és eperfa nő még. A nyugati kerítésfal mentén további méretes japánakácok sorakoznak, némelyik 3 törzsű, vagy 4 törzsű. A legvastagabb kerülete 220 cm. „A Kiáltó” szobor mellett egy 186 cm kerületű mezei szil nő, mellette két fiatal mezei szil fácskával.

A fa párja a déli bejáratnál látható 188 cm kerületű mezei szil. Ugyanitt 204 cm-es kerülettel egy eperfa is található. A két, ilyen méretű szil ritkaságnak számít. A Lóczy L. út felőli keleti oldalon mezei juhar, fiatal vénicszil, virágos köris, csonkolt és beteg, csúcscsáraz ezüsthárs, nagylevelű hárs és korai juhar, és egy kéttörzsű japán akác található. Ezek mérete nem kiemelkedő. A park déli felén játszótér, ivóvíz kifolyó és padok is található. A park északkeleti sarkában világháborús emlékmű áll. A terület gondozott, az út felőli beteg fákat kell majd néhány éven belül kivágni és pótolni.

Terület és földhasználat

- A meglévő infrastruktúra és közműhálózat karbantartása során az eredeti állapotot minden esetben helyre kell állítani.

- A közösségi rendezvények során különösen gondoskodni kell a növényzet megóvásáról, védelméről.

A park kezelése, fenntartása

- A parképítés előtt kipusztult, kivágott faegyedek pótlása a terület jellegének megfelelő fafajokkal, méretes fákkal.
- A faápolás során megengedett a korona-alakítás, a sérült és beteg koronarészek eltávolítása, a tősarjak eltávolítása, az üregek gondozása, az esetlegesen megtelepedő fagyöngy folyamatos eltávolítása.
- A gyepfelületek évelő és egynyári virágágyásokat folyamatosan gondozni kell.

T7. Tagore sétány, Széchenyi park, Gyógy tér természetvédelmi terület

A terület rövid jellemzése

A Tagore sétány a hajóállomástól a Deák F. utcáig húzódó zöld sáv, amely magába foglalja a Deák sétányt is. Északi határa a Kisfaludi utca, szívkórházi kerítés és az Annabella hotel épületei. A terület fás növényeiből a kiemelkedő értékűek a következők:

A volt mozi épülete mellett 5 db, nagyméretű vadgesztenye található. A buszmegálló környékén 13 db ezüsthárs, nagylevelű hárs van, némelyik 70 cm átmérőjű és 15 m magas. A Tagore szobor mögött található a park legvastagabb ezüstjuhar fája (kerülete 338 cm, magassága 19 m). A környéken főleg hársak, 2 db nyír, 1 db 340 cm kerületű vadgesztenye és egy rendkívüli méretes narancseper nő, melynek kerülete 420 cm és 16 m magas. 2,5 m magasan 3 vastag ágra bomlik.

Ezen a környéken sok emlékfa található: indiai liget, úrhajósok ligete, Nóbél díjasok ligete.

A Kisfaludy szobor környékén vadgesztenyék, korai juharok és hársak nőnek.

A Blaha Lujza emlékpád mögött 11 db feketefenyő (legvastagabb 193 cm kerületű és 18 m magas), keletre 142 cm kerületű csörgőfa, északra 262 cm kerületű, 20 m magas kislevelű hárs található. Ugyanitt egy csúcscsáradt tulipánfa is van.

A Széchenyi szobortól északra 10 db nagyméretű platánfa nő, magasságuk 20-25 m, a legvastagabbak 288 és 278 cm kerületűek. A közelben egy 325 cm kerületű, 22 m magas fekete dió is van.

A Deák szobor előtt 2 db nagyméretű, 22 m magas magasköris található, 245 és 235 cm-es körmérettel. Az Antal emlékmű közelében 5 db közepes erdeifenyő nő, mögötte egy 55 cm átmérőjű páfrányfenyő található. A közelben látható egy több helyen vasabronccsal összetartott vasfa, melynek kerülete 238 cm. Lombozata ritkás, egészségi állapota elég rossz. Mellette a park egyetlen gyertyán fája nő, eléggé beszorulva a többi fa közé. Ugyanitt nő a park legvastagabb vadgesztenyéje, melynek kerülete 401 cm és 15 m magas. A fa 2 m után kezd ágakra bomlani, legvastagabb törzsrésze 2,5 m magasságban van.

A gyógyfürdő bejárata előtt egy hatalmas nagylevelű hárs díszlik, kerülete 346 cm, magassága 18 m. Ugyanitt 6 db szép tiszafa nő, melyek közül sok ágra bomlanak és 8 - 9 m átmérőjű koronát képeznek. Az épület közelében 2 db szomorú köris és közvetlenül a fal tövében egy császárfa található 176 cm-es kerülettel. A hársfával szemben egy 16 m magas, jó növésű, egészséges óriástuja fejlődik, melynek törzse 170 cm kerületű. Nagyon szép példány! A sétány keleti vége felé 8 db-ból álló mocsárciprus csoport található, magasságuk 10 – 12 m, a legvastagabb 142 cm kerületű. Tovább keletre bolle nyárok és szomorú fűzek a legnagyobb fás növények. A sétány a Balaton medréből mesterséges feltöltéssel jött létre, melyet az 1865-66-os alacsony vízszintet kihasználva építettek ki. Az akkor elültetett fekete nyárból álló fasort 1973-ban egy tornádó tönkretette, ezért a következő években, két szakaszban a sétány öreg fáit kivágták és platán fákat ültettek a

helyükre. Ekkor alakult ki a most látható négyes fasor. A fákat az elmúlt évtizedben a gnomónia gombabetegség támadta meg. Ez az ágvégek seprűsödését és a lombzat kiritkulását okozta. Hatásos védekezésnek bizonyult a nyugalmi állapotban történt radikális ág visszanyesés. Ezt két ütemben már a teljes fasoron elvégezték. A platán jó visszaserző képességének köszönhetően a fák 2-3 vegetációs idő alatt kialakítják új lombzatukat. Mivel ez a védekezés nem végleges megoldás, hasonló munkálatok elvégzésére a következő években is szükség lehet.

A park területén szobrok, emlékművek és táblák, emlékfák találhatóak. A legelső emlékfát (nagylevelű hárs) Rabindranath Tagore ültette 1926. november 8.-án. Előtte a költő szobra látható. A park gondozott, sok egynyári virággal díszített. A fáknál csak időnkénti egészségügyi tisztítás szükséges.

A Gyógy tér már a reformkori Füred központi helye volt, itt látható a Kossuth forrás a föléje 1788-ban épített kútházzal. Mai formáját 1852-ben alakították ki.

A kút körül platánok, vadgesztenyék, korai juharok és nagylevelű hársak találhatóak.

A tér északi felén 7 db nagyméretű vadgesztenye, és 9 db nagyméretű platán van. A két legvastagabb platán 381 cm és 296 cm körmértű, 12 – 15 m magassággal.

A forrástól délre vadgesztenyék, korai juharok, platánok és nagylevelű hársak találhatóak, amik az Eötvös K. szobrot is körülveszik.

A kórház fala mellett további négy szénsavas kút betongyűrűje látszik. Ezek nevei: Lobogó, Savós, Lóczy és Falmelléki gyógyforrás.

Terület és földhasználat

- A meglévő infrastruktúra és közműhálózat karbantartása során az eredeti állapotot minden esetben helyre kell állítani.
- A közösségi rendezvények során különösen gondoskodni kell a növényzet megóvásáról, védelméről.

A park kezelése, fenntartása

- A faápolás során megengedett a korona-alakítás, a sérült és beteg koronarészek eltávolítása, a tősarjak eltávolítása, az üregek gondozása, az esetlegesen megtelepedő fagyöngy folyamatos eltávolítása.
- A gesztenyefák aknázómoly elleni védelméről gondoskodni kell.
- A platánfák gnomónia elleni kezelésének egyik módja indokolt esetben a csonkolásos koronaalakítás is lehet.
- A gyepfelületek évelő és egynyári virágágyásokat folyamatosan gondozni kell.

T8 Terasz étterem parkja természetvédelmi terület

A terület rövid jellemzése

A volt orosz üdülő, most Terasz étterem parkja sok értékes fásszárú növényt tartalmaz.

Keleti felén található egy feltűnően vastag nyugati ostorfa 70 cm-es átmérővel, körülötte több nagyméretű vadgesztenyével.

Északi felén szép nyugati tuja sor található, legnagyobbja 8 – 10 m, mellettük magas körisek, vadgesztenyék.

A középső részen több nagyméretű fa: törökmogyoró (átmérő 70 cm), nagylevelű hárs (átmérő 46 cm), bükk (átmérő 64 cm – ez Balatonfüred talán legnagyobb bükkfája), vadgesztenye (átmérő 62 cm) alkot egy szép csoportot.

A Zákonyi F. utca felőli részen is több nagyméretű vadgesztenye, amerikai köris, és jegenyenyár található.

A park gondozott, a fák egészségi állapota jó, életkoruknál fogva még sokáig életképesek maradhatnak, díszítő és zöldfelületi kondicionáló hatásuk még több évtizeden keresztül érvényesülhet.

Terület és földhasználat

- A meglévő infrastruktúra és közműhálózat karbantartása során az eredeti állapotot minden esetben helyre kell állítani.

A park kezelése, fenntartása

- A faápolás során megengedett a korona-alakítás, a sérült és beteg koronarészek eltávolítása, a tősarjak eltávolítása, az üregek gondozása, az esetlegesen megtelepedő fagyöngy folyamatos eltávolítása.

- A gesztenyefák aknázómoly elleni védelméről gondoskodni kell

- A gyepfelületek folyamatosan gondozni kell. A tavaszi és őszi lombgyűjtést el kell végezni.

T9. Brázay villa parkja természetvédelmi terület

A terület rövid jellemzése

A korábban ápolt szőlőterülettől északra áll az egykori gazdag sósborszesz gyáros Brázay Zoltán családja által építtetett egyemeletes nyaraló. Helyiek emlékezete szerint a ház körül kialakított parkhoz még Franciaországból is hoztak anyagot. 1945. után állami vezetők nyaralójaként működött nagy szőlőterülettel. Mostanra a ház is, és az egykori park is elhanyagolt állapotba került. Idős fáit szerencsére nem vágták ki, a park berendezése, útjai azonban már erősen leromlottak.

A most fellelhető fásszárú növényzet jelentősebb egyedei főleg a ház körül található. Északra egy hatalmas, egészséges törökmogyoró (217 cm kerület), egy nagylevelű hárs (231 cm kerület), és egy korai juhar (211 cm kerület). A ház ÉK-i sarkánál található a ritkaságnak számító *Fraxinus monophylla f. diversifolia* 210 cm-es kerülettel.

Az épülettől keletre egy vadgesztenye allé húzódik, végében egy kőből faragott, szőlőművelést szimbolizáló kapuval. Az épület nyugati oldalán japánakácok, egy méretes nagylevelű hárs (204 cm kerület) és több ezüsthfenyő található.

Az épülettől délre főleg cserjék és több örökzöld nő. Ilyenek: boróka, oszlopos tiszafa, lúcfenyő, andalúz jegenyefenyő (*A. pinsapo*). A vadgesztenye allé végén egy 210 cm-es kerületű feketefenyő díszlik.

A Mikes K. útnál lévő gondnoki lakás udvarán egy hatalmas, 248 cm-es kerületű japán akác található.

A szőlőt mostanra kivágták, helyén évente 2x leszárzúzózott gaz nő.

Szükséges lenne a néhány kiszáradt fenyő kivágása, két öreg, száradó jegenye nyár eltávolítása és több korhadt fa törzsének, ágainak lekezelése. Az elvadult és elöregedett cserjéket meg kellene ifjítani, az oda nem valókat eltávolítani. A kert műszaki berendezéseinek (burkolatok, lépcsők, támfalak, berendezések) felújítása is nagyon időszerű, bár a mostani funkció nélküli állapotban ez szinte lehetetlen.

Terület és földhasználat

- A meglévő infrastruktúra és közműhálózat karbantartása során az eredeti állapotot minden esetben helyre kell állítani.

- . A park, kert műszaki berendezéseinek (burkolatok, lépcsők, támfalak, berendezések) állagmegóvásáról gondoskodni kell.

A park kezelése, fenntartása

- A faápolás során megengedett a korona-alakítás, a sérült és beteg koronarészek eltávolítása, a tősarjak eltávolítása, az üregek gondozása, az esetlegesen megtelepedő fagyöngy folyamatos eltávolítása.
- El kell végezni a sérült beteg fák törzsének, ágainak kezelését.
- A kiszáradt fákat el kell távolítani és terület jellegének megfelelő fafajokkal pótolni kell őket.
- Az elvadult, előregedett cserjék ifjításáról gondoskodni kell.
- A kivágott szőlőültetvény területének gondozásáról folyamatosan gondoskodni kell.

5. sz. Melléklet

A természeti emlékeket megjelölő tábla:

A tábla képe fénymásolva lesz.